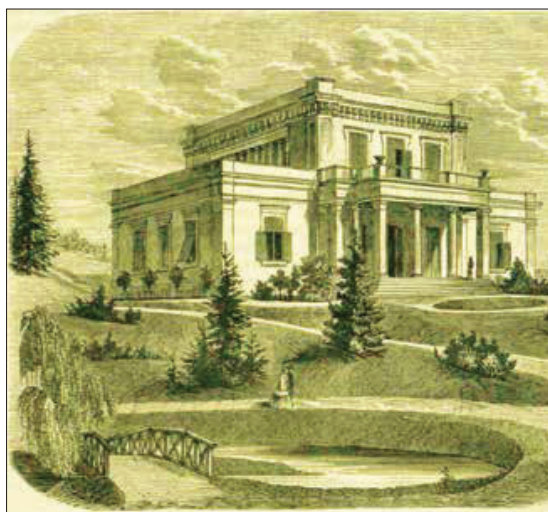

Erdélyi Múzeum-Egyesület – Híd a múlt értékei, a jelen kutatásai és a jövő eredményei között

Lócsei Gabriella beszélgetése Keszeg Vilmossal és Bitay Enikővel

■ Felállítását legalább száz éven keresztül kérvényezték, tervezték. Miután pedig az erdélyi tudományos élet felállítására szánt egyesület 1859-ben végre megalakulhatott, kilencven éven át bölcsen megfogalmazott alapelvek szerint, elismerésre méltó lendülettel működött. Majd négy évtizedes kényszerszünet következett. 1990-től azonban az eredeti alapszabályok szerint, jogfolytonosságát fenntartva folytathatta tevékenységét az a testület, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, amelynek fő szervezője, támogatója és első elnöke, Mikó Imre szerint is a múzeumi gyűjtés, a gyűjtött tárgyak megőrzése és feldolgozása, valamint a tudományok magyar nyelven való művelése a feladata. Jelenükről és jövőképekről elnökünkkel, Keszeg Vilmossal, a népi írásbeliség, a magyar hiedelemvilág kutatójával, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzorával, a Hungarológiai Doktori Iskola igazgatójával, valamint főtítkárukkal, a kutatómérnök akadémikus Bitay Enikővel, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjával, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem egyetemi docensével beszélgettünk.

Mikó Imre
kolozsvári
kastélya
– ma az EME
székháza

Lócsei Gabriella: *Az elmúlt huszonnyolc év alatt miként tudtak megfelelni a több mint másfél száz évvel ezelőtt vállalt feladatoknak? És a korunk által életre hívottaknak?*

Keszeg Vilmos: Az elmúlt huszonnyolc évben a működési keretek megtalálására és a tevékenység típusok megválasztására esett a hangsúly. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) visszaállította a diktatúra éveiben szétzilált szakmai életét. A szakosodás elve alapján a hét szakosztályban (Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály, Természettudományi Szakosztály, Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály, Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztály, Műszaki Tudományok Szakosztálya, Matematika és Informatika Szakosztály, Agrártudományi Szakosztály) mindenki megtalálhatja a számára fontos szakmai közeget, az alapvető tudományterületek mindegyike szerepel az egyesület szerkezetében. Ugyanakkor közös rendezvények szervezésével nagyon könnyen gyakorolható a tudományterületek közötti együttműködés. Az egyesület Kolozsvár központú, a legtöbb eseményre itt kerül sor. De 1996-ban felmerült és az alapszabályzatban is megfogalmazódott a régiókban történő építkezés szükségessége. Hat fiókszervezet egy-egy régióban szervez rendezvényeket (Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Marosvásárhely, Zilah, Szilágysomlyó), itt képviseli az egyesület szándékait és szellemiségét. Az orvosi és a gyógyszerészeti szakosztály már kezdetektől Marosvásárhelyre rendezkedett be.

A tagság számában és összetételében folyamatos növekedés és enyhe változás érzékelhető. 2018-ban háromezer körüli a tagok száma. Tanulmányi idejük alatt a diákok egy része is kapcsolatba kerül az egyesülettel. Használják a könyvtárakat, részt vesznek konferenciákon, könyvbemutatókon, kutatásokban. Több szakosztályban (természettudomány és matematika, biológia,

geológia, földrajz, gyógyszerészet, jogtudomány, műszaki tudományok) ifjúsági csoportok működnek. Tagságuk egy része később az EME állandó tagja marad.

Az egyesületben folyó munka alapformái az EME 13 személyből álló kutatóintézetében: a rövidebb távon szerveződő kutatócsoportokban folyó kutatás (a humán- és társadalom-, a természet- és műszaki, valamint az orvostudományi és gyógyszerészeti kutatások), a tudományművelést és -népszerűsítést szolgáló konferenciák, előadások, továbbképző programok, a kiadvány- és folyóirat-szerkesztés, -kiadás és bemutatók. Több szakosztály (irodalom-, műszaki tudomány) különböző helyszíneken szervez kutatótábort. 1990-től kezdve minden területen fokozatos növekedés és árnyalódás tapasztalható. 1991-ben 4, 2005-ben 10, 2017-ben 19 konferenciát szervezett az EME. Szintén 2017-ben 31 kutatási program zajlott, 13 főállású és 22 külső kutató részvételével. A fiókegyesületek szívesen kezdeményeznek régiókutatással kapcsolatos konferenciát (Kolozsvár, Szilágyság, Aranyosszék, Mezőség, Erdővidék). Szintén gyakori a tudománytörténeti hagyományokat feltáró emlékkonferencia. 2017-ben az EME 16 kötetet, 10 folyóiratszámot gondozott, 5 esetben társkiadóként vett részt a könyvkiadásban. Az év során 13 alkalommal tartott könyvbemutatót.

Az évtizedek alatt alakult ki az a kapcsolatháló, amellyel az egyesület beépült a romániai magyar és román, valamint a magyarországi szakmai közéletbe. Az egyesület együttműködését több mint 30, akadémiai, szakmai, közigazgatási fórummal, oktatási, közművelődési és egyházi egyesülettel, civilszervezettel, regionális és lokális egyesülettel, alapítvánnyal megkötött szerződés garantálja. Közöttük vannak olyan rangos intézmények, mint a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Országos Levéltár, az Országos Széchényi Könyvtár, a Teleki László Intézet, a Magyar Professzorok Nemzetközi Szövetsége.

Az egyesületben folyó munka, az eredmények népszerűsítését hat rendszeresen kiosztott díj szolgálja.

Az újraindulás óta eltelt közel három évtized alatt tehát az Erdélyi Múzeum-Egyesület megfogalmazta, megvalósította és közvetítette szándékait. Ezeket az eredményeket kell a továbbiakban is képviselnie, megőriznie és folyamatosan aktualizálnia.

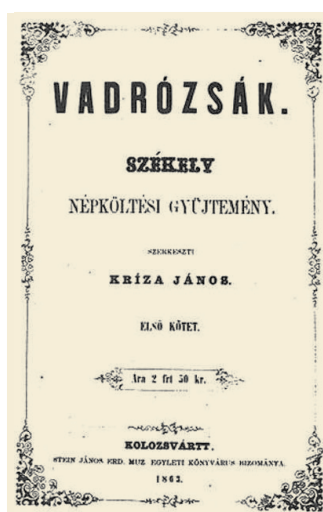
Bitay Enikő: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület arra törekedett, törekszik, hogy működése által hidat verjen a múlt értékei, a jelen kutatásai, a jövő eredményei közé, s mindezzel a magyar tudományt, az erdélyi magyar közösséget szolgálja. A múlthoz való ragaszkodás nem csupán az elődeink munkássága előtti tisztelgést jelenti, hanem

mindazt a törekvést, tudományos értékrendet, amely az erdélyi tudományosság megmaradásához, fenntartásához szükséges. Noha létrejött és működésének fenntartása komoly erőfeszítéseket jelentett, mindig voltak erre hivatott, elkötelezett tagok, vezetők, támogatók, akik az EME-eszmét szívügyükként kezelték, megtartották/működtették az EME intézményes keretét.

Az EME az erdélyi magyar tudományosság hagyományosan meghatározó keretintézménye. Alapításától fogva vállalta a magas színvonalú tudományművelést, közgyűjteményi feladatokat lát el, intézményes keret és infrastrukturális háttérrel nyújt az elmélyült kutatómunkának. Ezen célok szolgálatában saját kutatóintézetet, szolgáltató jellegű tudományos könyvtárat, tudományos szakosztályokat, fiókegyesületeket, ifjúsági szakcsoportokat, illetve könyvkiadót működtet.

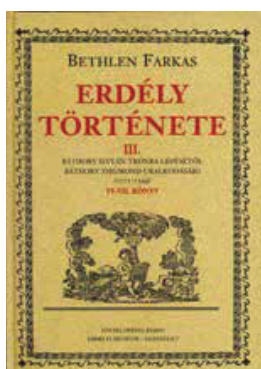
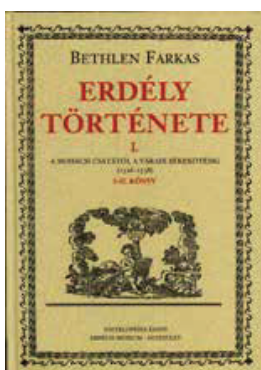
Igyekszünk töretlenül, folyamatosan fenntartani és fejleszteni azt az intézményt, amely sokrétű tudományos tevékenység kibontakozására nyújt teret a kutatástól a tudomány-népszerűsítésig, a tudományos forrásanyagok dokumentálási lehetőségétől a publikálásig ötvözve a különböző tudományterületeket és korosztályokat. Az intézmény sajátos struktúrájából eredően több generációt fog össze, tagjai között megtalálni mind a tapasztalt, nyugalmazott egyetemi oktatót, mind az aktív oktatót, kutatót, aki által a fiatal nemzedék (kutató, egyetemi hallgató, doktorandusz) is bekerülhet a tudományos élet vérkeringésébe.

Napjainkban bárki utánanézhethet, kezdetben miből állt az Erdélyi Múzeum-Egyesület múzeumi állománya, melynek még a lajstromozása is komoly teret kívánna. (15.439

Kriza János:
Vadrózsák
1863

könyv, 10.092 régészeti tárgy, 1083 oklevél, 128 aranyérem...) Azóta azonban, hogy Mikó Imre kolozsvári nyári kastélyában e muzeális és könyvészeti értékeket, természeti ritkaságokat elhelyezték, miként Európa s benne Erdély lakosságának, az Erdélyi Múzeum-Egyesület értékes gyűjteményének is több gazdasági, társadalmi válságot, parancsuralmi rendszert, sőt két világháborút is át kellett vészelnie. Vajon ki tudná megmondani, esetleg szám szerint is igazolni, hogy ez mily' mértékben és módon sikerült? Az utóbbi száz évben mekkora volt a múzeumi állomány vesztesége, és mekkora a nyeresége?

Nincs pontos adatunk arról, hogy ezek egy része milyen állapotban van, s tételelesen mind megvannak-e még. Az viszont tudott tény, hogy az EME egykori könyvtára (ősnymtatványok: 88 darab, könyvek: 215.300 darab, régi magyar könyvek: 1900 darab, kéziratok: 3540 darab, térképek, metszetek és más értékek) a kolozsvári Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár; levéltára (családi és intézményi levéltárak, letétek, az Egyesület saját irattára 1950-ig, összesen körülbelül 5690 köteg) a Román Nemzeti Levéltár Kolozs megyei Igazgatósága; levéltárának kézikönyvtára és levéltári gyűjteményei a Román Akadémia kolozsvári fiókja könyvtárának (körülbelül 3000 kötet, Kemény József, Kemény Sámuel és Mike Sándor kéziratos iratgyűjteményei 350 kötetben); a régészeti, múzeumi és numizmatikai gyűjtemény az Erdélyi Történeti Múzeum; a képzőművészeti gyűjtemény a Kolozsvári Szépművészeti Múzeum (festmények, metszetek, rajzok), az ásványtani, botanikai és állattani gyűjtemények pedig a Babeş-Bolyai Tudományegyetem különféle karainak a kezelésében vannak.

Az EME újraalakulása óta többször is megpróbálta 1950-ben államosított gyűjteményeinek jogi státuszát rendezni, tulajdonjogáról soha le

nem mondva. Érdemi megoldás azonban máig sem született. Az EME a magyar kulturális örökség megbonthatatlan egységének szellemében törekszik e gyűjtemények megőrzésére, kutathatóvá tételére, még akkor is, ha ezek jelenleg nincsenek a kezelésében. Ehhez segít a digitális feldolgozás programja. E téren vannak pozitív együttműködési példák.

Ma milyen lehetőségei vannak az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek a gyűjtőmunka folytatására, az újabban gyűjtött anyag megőrzésére és feldolgozására?

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület 1990. évi újrászervezése óta törekszik arra, hogy – egykori gyűjteményei visszaszerzése, vagy legalább ezek digitalizálásának elősegítése mellett – a tudóshagyatékok begyűjtését, biztonságos tárolását és kutathatóvá tételét is vállalja. A jelenlegi kéziratárba jelentős letétek és kéziratos hagyatékok kerültek be, lényegében felajánlások útján. (Körülbelül 150 folyómeéter a kéziratár és az iratgyűjtemény.) Az EME jelenlegi hagyatékaik és letétei olyan tudósok nevéhez fűződnek, mint Asztalos Sándor, Binder Pál, Böződi György, Csetri Elek, Demeter János, Imreh István, Jancsó és Rohonyi család, Janovics Jenő, Jordáky Lajos, a néprajzos Kós Károly, Köpeczi Sebestyén József, Nagy Jenő, Pap-Jánossy Béla, Pataki József, Szabó T. Attila, Takács Lajos, Török Endre, Váczy Kálmán. Jegyzékük az *Erdélyi Digitális Adattárban* (<https://eda.eme.ro/handle/10598/9113>) található meg.

Az EME továbbra is nagy súlyt helyez arra, hogy a múlt még fellelhető forrásait megmentsse, ezért adományként vagy esetleges megvételre bármilyen dokumentumot (oklevelet, levelet, gyászjelentést, kéziratos, fényképet stb.) elfogad. Viszont nem mehetünk el szó nélkül azon szomorú tény mellett, hogy szűkös hely- és térviszonyaink az egyre bővülő kutatói forgalomnak örvendő kéziratári gyűjtemény fejlesztését akadályozzák.

A gyűjtőmunka mellett nagy hangsúlyt fektetünk mindezek feldolgozására, biztonságos tárolására. Digitalizálásukra is: a világhálón való kutathatóságukat is lehetővé téve. Ezért is szorgalmazta az EME a szabad hozzáférésű intézményi repozitórium, az *Erdélyi Digitális Adattár* (EDA) kiépítését. A digitalizálási programok által igyekszünk online hozzáférhetővé tenni mind az erdélyi tudományos örökséget, mind a legfrissebb szakirodalmat és kutatási eredményeket. A kilenc egységből (tárból) álló digitális adattár elsősorban az EME régi kiadványainak digitális változatát, gyűjteményeinek adatait, illetve az erdélyi magyarság múltjával kapcsolo-

latos történelmi forrásokat tartalmazza. Folyamatosan bővül: itt kap helyet friss kiadványaink, folyóirataink, tanulmány- és konferenciaköteteink digitalizált változata is, tanulmányokra is lebontva, metaadatulva. A gyors ismeretterjesztést, az új kutatási eredmények terjesztését elősegítve. Az adattár a 2017-es esztendő végéig 22.000 tételere gyarapodott. Elérhetősége: <http://eda.eme.ro>.

Az EDA tehát lehetőséget nyújt a tudományos munkák széles körű megismertetésére. Az indexelőrendszerek hatékonyan juttatják el a digitalizált és feltöltött anyagokat a világ tudományos vérkeringésébe. Másrészt segíti, meg is könnyíti a kutatók dokumentációs munkáját. Harmadrészt a feltöltött, szellemi értéket jelentő anyagokat biztonságosan tárolja. Örzi!

Az Erdély Széchenyi-jének nevezett Mikó Imre – nyomtatásban közreadott gondolatai alapján úgy tűnik – a múzeumi gyűjtéssel egyenrangú, vagy tán még annál is jelentősebb feladatnak tekintette a tudományok magyar nyelven való művelését. Aki az Erdélyi Múzeum-Egyesület hét szakosztályának jelenlegi tevékenységét a távolból is igyekszik figyelemmel követni, azt feltételezi, hogy könyvkiadói tevékenységükkel teljesítik a leghívebben ez utóbbi feladatot. Még a bölcsészetnek, a társadalomtudományoknak elkötelezett ember is elismeréssel adózik az absztrakt tudományok, valamint a természettudományok és a műszaki tudományok új vívmányairól hírt adó kiadványaiknak. A történelemtudomány, irodalomtörténet, néprajz, nyelvészet „térfeléről” érkező köteteket viszont mi, bölcsészek, általában elragadtottan – nemegyszer jókora irigységgel – szemléljük. Azokat a könyveket pedig, amelyek hétköznapjaink meghökkentő, sőt, olykor ijesztő kísérőjelenségeinek a tudományos feldolgozására vállalkoznak (mint például a pár héttel ezelőtt megjelent, az EMO szubkultúrát feldolgozó kiadványuk), miféleképpen a Helyettünk dolgoztak! felkiáltással szokás fogadni. Évente nyolc-tíz igényesen szerkesztett és megjelentetett könyvet adnak ki, miközben szinte mindenütt azt mondogatják a könyvkiadás és a könyvkereskedelem szakemberei, a könyvészet manapság anyagi veszteséggel jár. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület mégis boldogul. Miként?

Talán azzal kezdeném, Erdélyben a könyvnek 1989 előtt is nagy tisztelete volt. Dávid Gyula irodalom- és sajtótörténész, kiadó és szerkesztő nyilvántartásából tudjuk, hogy többször megtörtént: szakkönyv és tudomány-népszerűsítő kiadvány ötvenezer példányban is hamar eltűnt a piacról, egy olyan korszakban, amikor a közönyvtárakat is tömegesen használták, és baráti körökben a magánkönyvtárak könyvei is kézzől kézre jártak. Ezt az

igényt 1989 után a magyarországi kiadók is számon tartották. A változás első éveiben fogadták az erdélyi kéziratokat, és mind a magyarországi, mind az erdélyi piacon forgalmazták kiadványaikat.

Azóta az erdélyi kereslet nagyot változott. Erdélyben is kialakult a népszerű irodalmat fogyasztók nagy tábora, amely elszokott a kiadás időszerű eredményeinek követésétől, és a könyvkereskedések standjairól esetlegesen szerzi be olvasmányait. 1989 után a romániai magyar könyvtermelés és -kiadás is nagyot változott. Kiadók tűntek el, mások átalakultak, újak születtek, saját kiadói arculatot építettek maguknak.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület szakkönyvek megjelenítésére szakosodott. Általában tagjainak kéziratait gondozza, kutatási programjaik eredményeit jelenteti meg. Több százra tehető azoknak a száma, akik az EME kiadója által léptek a tudományos nyilvánosság fórumára. Nagylegzetű és messzemenetű kiadási vállalkozás volt az Erdélyi Szótörténeti Társaság, a Székely Oklevéltár, a Romániai Magyar Irodalmi Lexikon, akárcsak a romániai bibliográfiák sorozata. Az egyesület tudományos sokszínűsége kiadási eredményeiben is tükröződik. Szakmai érdeklődésnek örvendenek a kolozsvári történelemiskola hagyományait követő kutatók sorozatokba illeszkedő forrásfeltáró kötetei, az Erdélyi Történelmi Adatok, az Erdélyi Nemzeti Múzeum Könyvtára, a Köleseriana. Az Erdélyi Tudományos Füzetek sorozatban új tudományos eredmények, értelmezések látnak napvilágot. Rendszeresen jelennek meg színház-történeti kiadványok (Certamen), következetesen megszerkesztjük az időszerű témákra irányuló konferenciák előadásainak köteteit. Új és értékes színfoltot képeznek az EME publikációi között a műszaki tudományok kötetei, a Műszaki Tudományos Füzetek, a Műszaki Tudományos Közlemények és a Tudomány- és Technikatörténeti Füzetek. A fentebb említett, az EMO-szubkultúrát bemutató kötet a legfőképpen, médiatudományi sorozat darabja. Az Emberek és kontextusok az új néprajzi-antropológiai szemléletet képviseli.

Valóban, az évek során kiépült, változatossá vált és professzionali-

zálódott az EME kiadói tevékenysége. Biró Annamária felelős kiadó állandó, külső és belső munkatársak tevékenységét hangolja egybe.

Ugyanakkor tudomásul kell venni, hogy az igényes, színvonalas szakmai kiadványok piaca korlátozott. Ebből a körből az EME-nek sem sikerül kitörnie. Átfogó terjesztői vállalkozás hiányában kiadványaink sem a hazai, sem a magyarországi piacon nincsenek állandó jelleggel jelen. Az olvasóknak, érdeklődőknek viszont – az EDA szövegtára mellett – online felületen biztosítjuk a nyomtatott kiadványok beszerzésének lehetőségét.

Mikó Imre, aki a Kolozsvári Tudományegyetem megalapításának (is) a fő szervezője volt, az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az egyetem között olyan szövetséget szorgalmazott, amelyben mindkét fél megőrzi önállóságát, de közösen dolgoznak az erdélyi tudományosság érdekében. Ma is működik e „szövetség”? Mikó Imre vajon elégedett volna azzal a kapcsolattal, amely a Kolozsvári Egyetem jogutódja s az Erdélyi Múzeum-Egyesület között mostanság fennáll?

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület másfél évtizeddel megelőzte a kolozsvári tudományegyetem megalapítását. Az egyesület keretében kibontakozott tudományos élet és régiség-, valamint könyvgyűjtés jelentősen meghatározta azt, hogy 1872-ben Kolozsvár tudományegyetemet kaphasson. Az egyetem tanárai az egyesület tudósai közül verbuválódtak, az egyetem megalakulását követően az egyesület az oktatás számára átengedte múzeumi gyűjteményét, és megnyitotta a könyvtárát.

Az 1990-ben újraindított egyesületbe az egyetemi személyzet, mind az oktatók, mind a diákok nagy számban iratkoztak be. Habár a két intézmény szerkezete és munkája között alapvetőek a különbségek, valójában szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Együttműködésüket

több szempontból is fontosnak és indokoltnak tartom. Az egyesület széles szakmai keretet teremt, amelyben különböző egyetemek, kutatóintézetek, hazai és külföldi tudósok, különböző tudományágak művelői találkozhatnak, együtt dolgozhatnak. Az EME fogadja és adminisztrálja a tagságába tartozó egyetemi oktatók pályázatait, illetve gondoskodik kézírataik megjelentetéséről. Rendezvényein örömmel tapasztalja a diákság érdeklődését, s szakkönyvtárát is szívesen bocsátja a diákok rendelkezésére. Többször szervezett a diákságot megszólító előadás-sorozatot. Igen, azt hiszem, Mikó Imre elégedett volna az együttműködéssel.

Eddigi kérdéseim megfogalmazásában szinte kivétel nélkül mindig az 1805 és 1876 között élt államférfi, művelődés- és gazdaságpolitikus, történész, a nagyenyedi kollégium megmentője, közmunka- és közlekedésügyi miniszter, a Magyarországot Erdéllyel összekötő vasúti pálya kiépíttetője, a mai Magyar Államvasutak Zrt. jogelődjének, de az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek is a megalapítója, Mikó Imre segédkezett. Ezúttal azonban nélküle, de rá emlékezve kell megkérdenem: az Erdélyi Múzeum-Egyesület azon harmadik évezredbeli kezdeményezése, amely a tudományművelés magyar és nemzetközi irányait is tükrözni hivatott, a 2002 óta évenként megrendezett Magyar Tudomány Napja Erdélyben milyen hatósugárral és hatásfokkal működik? Ebben az esztendőben mi lesz e rangos rendezvény fő témája?

Az EME tudományterjesztésének, a tudományos kapcsolatok ápolásának a legnagyobb fóruma vitathatatlanul a 2002-ben indult *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* (MTNE) nevű rendezvénysorozat. Létrehozásakor az volt a fő célunk, hogy az erdélyi magyar tudományosság fóruma legyen. Tükrözze a hazai eredmények és gondok mellett az összmagyar és nemzetközi tudományművelés irányait és kiemelkedőbb megvalósításait is. Bár a rendezvény a Magyar Tudományos Akadémia tudományünnepi eseménysorozatához kapcsolódik, az elmúlt 17 év alatt sajátos szintet kapott. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület egyik jelképes rendezvénysorozatává nőtte ki magát, amely minden szakosztályt és fiókegyesületet megmozgat. Így az EME által szervezett tudomány napi konferenciasorozat központi rendezvényét, ahol plenáris előadásokra kerül sor, egyesületünk alapításának időpontjához (1859. november 23.) legközelebb eső hétvégén tartjuk. Az idén november 23-án. Az ünnepi megnyitót közösen szervezzük a Kolozsvári Akadémiai Bizottsággal (KAB). A két intézmény tudományos díjainak átadása után Kocsis Károly akadémikus, az MTA MTK EB elnöke *Euró-*

pa etnikai-nyelvi arcuata és a nemzetközi migráció című előadása következik.

A múlt évek sikeres rendezvényeinek fényében az idén is különböző szakterületeket képviselő fiatal kutatókat kérünk fel a plenáris előadások megtartására, *Fiatal kutatók a tudomány szolgálatában* címmel. Így változatos kutatási témákba – több tudományterületről és különböző intézmények képviselőitől – és ezek eredményeibe láthatunk bele, melyek tükrözik a fiatal generáció tudományos törekvéseinek irányát és a jövőbeni lehetőségeket. Az ünnepi rendezvény partnere a Babeş-Bolyai Tudományegyetem és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem.

A plenáris ülészakot a rendezvény első fóruma óta a szakosztályok által szervezett ülészakok követik. Az évek során a fiókegyesületek is bekapcsolódtak a rendezvénysorozatba, és a plenáris ülészakot követő napon, vagy más novemberi időpontban tartották, tartják a fiókegyesületek, illetve a szakosztályok a saját tudomány napi rendezvényüket, melynek témáját az egyes tudományágakban és régiókban felmerülő sajátos kérdéskörök alapján maguk határozzák meg.

A rendezvények téma, nagyságrend, helyszín és célközönség tekintetében egyaránt változatos képet mutatnak. Van közöttük nemzetközi tudományos konferencia, tudomány-népszerűsítő rendezvény, illetve emlékkonferencia is. (Például *A marosvásárhelyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés 70 éves évfordulója, Tudományos konferencia az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulójára, A marosvásárhelyi Református Kollégium megalakulásának 300. évfordulója*.) Hét rendezvény Kolozsváron, hét pedig vidéken zajlik (Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Marosvásárhely, Parajd, Sepsiszentgyörgy).

Rendezvényeink általában nagy sikernek örvendenek, az előadásokat szakmai beszélgetések követik. Akinek nem sikerül eljutnia rendezvényeinkre, kiadványainkból is tájékozódhat az egyes szakterületeken elhangzott előadásokról. Az évi rendszerességgel megjelenő Certamen sorozatban a nyelv-, irodalom-, néprajztudomány, történelem és művészettörténeti szekció előadásait olvashatják. Mind ezeket az *Erdélyi Digitális Adattárban* is közzétesszük, hogy a nemzetközi vérkeringésbe is bekerülhessenek.

Gondolom, a serény és sikeres jelen sem felelteti az Erdélyi Múzeum-Egyesület tagjaival a tán legnagyobb feladatot: milyen jövőképet vázoljanak intézményük elé? S ha megvan a „tervrajz”, miként láthatnak munkához – mihamarabb?

A többévi tudatos tervezés – úgy érzem – eredményes volt, az Erdélyi Múzeum-Egyesületet a kisebbségben élő tudós társadalmat szolgálva sokrétű tudományos tevékenységgel, minőségi tartalommal tölthetjük meg. A továbbiakban intézményi rendszerünk stabil bázisát kell kialakítani a kutatási tevékenységek színvonalának megtartásához, erősítéséhez és kiterjesztéséhez, melyhez komoly átszervezés és finanszírozás szükségeltetik. Ennek jegyében készült el a Regionális Tudásközpont tervezete is.

Az EME–Regionális Tudásközpont célja a térség tudományos életének fellendítése, kutatási programok több szakterületen való működtetése, ezen belül olyan magyar nyelvű interdiszciplináris kutatások támogatása is, amelyek más intézményekben nem kapnak teret. Ifjú szakemberek támogatása, tudós generáció nevelése... s ezáltal az egyetemek háttérintézményeként szolgálni. A tudományos hagyatékoknak a kallódástól való megmentése, szakszerű tárolása, feldolgozása; digitális közzététele, kutatási dokumentációs forrásanyagként való hasznosítása... A magyar nyelvű tudományművelés ösztönzése, a tudományos eredmények közzététele (az EME kiadója révén), terjesztése a világhálón (EDA), illetve tudomány-népszerűsítő előadásokon (szakosztályok és fiókegyesületek szervezésében).

Az EME továbbra is vonzó közeg a kutatásra vágyó fiatalok számára (is). Intézményi keretrendszere biztosíték arra, hogy tudásukat gyarapítsák, kutatási eredményeiket közzétehessek, kibontakozva a jövőt építsék. Mi továbbra is felelősek vagyunk munkatársaink, szakosztályaink jövőjéért, kutatásaink és tevékenységünk minőségéért, működésünk átláthatóságáért. A korszerű szervezet kialakításáért is.

A történelem igazolta, hogy az EME tudományos tevékenységének a romániai magyar társadalomban mindig meghatározó szerepe volt. Kezdetben a múzeumi értékek gyűjtésében, majd az 1872-es egyetemalapításában... A rendszerváltásokat követően mint intézmény, a tudóstársaság összefogó láncaként, folyamatos megjelenő kiadványaival a tudomány terjesztésében, népszerűsítésében vállalt szerepével. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület a jövőben is biztosítani kívánja ezt a sokrétű szerepet. Mikor melyik hídpillérre lesz szüksége közösségünknek, azt fogja erősíteni, fenntartani.